

Бурят-Монголой ҮНЭН

СССР-ий Бурят-Монголой обкомой, БМАСССР-ий Верховно
Соведэй, КПСС-ий Улан-Удын горкомой орган.

№ 226 (6946)
СЕНТЯБРИН
23
ЧЕТВЕРГ
1954 он

Сэв 20 мунгв.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ТАРЯАГАА АЙРУУЛАНГУЙ, ТҮРГЭН ХУРЯАЖА
АБАХА Ю. Дагбаев. — Түрүү бригада. Д. Аюшеев. —
Таряагаа ток дээрэ удаан хэбтүүлнэ. Г. Никифоров. —
Үндэр ургаса яагаад туйлааб (1-дахы ноур).
В. Минеев. — Түрүү леспромхозой нэгэ участогта
(2-дохы ноур).
С. Чуников. — Партияна болон гүрэнэй аппаратай
хүдэлмэринэ нита найнаар табиha (2-дохы ноур).
Р. Жигжитов. — Залуу кочегар (2-дохы ноур).

Ч. Намжилов. — Яруушын шүлэгүүд (3-дахы ноур).
Ажалшадай дунда культура хүдэлмэринэ найжа-
руулаа (3-дахы ноур).
ХҮДӨӨ АЖАХЫН БҮХЭСОЮЗНА ВЫСТАВКА
ДЭЭРЭ (3-дахы ноур).
Арадай түлөөлэгшэдэй Бүхэнтатай суглаанай сессе
(4-дахы ноур).
Хитадай Арадай найндуратанай Корейнэ бусалга
(4-дахы ноур).

Убэлые эрхим бэлэдхэлтэйгээр угтаха

Мадан табанжэлэй түсэбне
дүүргэжын, оройнонгоо
машинностие саашадан хүг-
ажалшадай үргэн хэрэглэйлэ
бури ехээр үйлдбэрлэ-
социалистическэ хүдөө ажа-
эрид шууд хүгжөөхын түлөө
советскэ хүнүд шэн зориг-
аалаараа шэнэ шэнэ амжалта
айа байна. Ажалай бүтэеэс
дээшлүүлэх талаар
Москвагай ба Московско областин
предприятинуудай
инженерүүдэй үнэтэ үүсхэл орон
дундай үргэөөр дэлгэрэнхэй. Ма-
ске республикын сэмбл нэхэг-
паровоз бүтээгшэд, модошод,
түрүүд ба бусад тэрэ үүсхэлэ
шар дэмжээ.

Машиннаа предприятиин кол-
лективтэй ажалай бүтээеэс дээ-
хээр абанан уялгаа нэрэстэй
түрүүд дүүргэжын тулада нэн
предприяти бүхэнэй ажалай
үсхэлэ найжаруулаха, үбэлшье,
өсөө продукция үйлдбэрлэх үдэр
график дүүргэх ябадал хан-
гэрэгтэй. Энэ хадаа урд хара-
түрүүдэд ба бусад хэрэгсэлнүү-
үйлдбэрэ гүйсэд хангахыс,
квартал бүхэнэй түсэбне сэг-
дүүргэхсэ предприятиин хү-
дэлмэриндөө эрхэнэ.

Иржика, заводууд, леспромхо-
з ба бусад предприятинуудай хү-
дэлмэринд бэрхшээлүүднэ
өсөөдүүдэд үбэлэй хүйтэнэй эр-
өйтөгөө байна. Убэлые хүсэн
түрүүд угтадаг предприятиин
продукци үйлдбэрлэгчнэ
үсхэлэ үдүүлэн дүүргэдэг, бэлд-
үүшүүлэй—гээгдэллээ гарадаг-
байнанинш үннэй мэдээж,
өсөөдөө жэлдэ Байкальска, Иган-
леспромхозууд, «Бурмопром-
з» олохон артельнүүд үбэлдэ
үсхэлэе муугаар ябуулан дээ-
өсөө продукция үйлдбэрлэх түсэ-
бэлэй нэгшэе нарада дүүргэ-
лэнэ.

Үбэлд бэлдхэлгэ гээшэ ажахын
аасуудалнуудай нэгэн байна-
найнаар мэдэрхэн Улан-Удын
машин фабрикын, Кировэй нэрэм-
өсөөборилтын артселин хү-
дэлмэринд мүнөө энэ кампа-
амжалтатайгаар ябуулаха
Самбын фабрикада үбэл-
бэлдхэлэй хүдэлмэрин урид
агаалан түсэбэй ёһоор ябуула-
Капитальна ба юрын забала-
аагуудта номолгодоно мүнэг
дүйсдөөр гаргашалагдаха.
Иржикн бүхэ цехүүд, мүн хүдэл-
мэриндэй гэр байранууд найнаар
агаалдаа. Үбэлэй үсэд гүйсэд хү-
дэлмэрин, үйлдбэрлэд хэрэгтэй
эд элбэгээр бэлдэгдэж бай-

мэ бэлдхэлтэй предприятида
хүйтэн ямаршье наад тойбо
руулажа шадхагүй. Эндэ харын,
өсөө бүхэнэй нүүлээр ямаршье
илгэ, яаралга, түлишэ болон
хэй эдэр дуталдаха ябадал га-
гүй байна бшуу.

Үнэтэй хамта, республикнай
өсөө предприятинуудай үбэлдэ
үсхэлэй хүдэлмэринэ тон хан-
гэрэгтэй үнэгэржэ байнанинэ
үсхэлэ хэрэгтэй. Жэшээ болгон
Удын механизированнэ шүлэй
өсөө хаража үзэе. Тус завод ур-
аагуудт республика дотороо
түрүүд предприятинуудай нэгэн бай-
мүнөө эндэ үбэлдэ бэлдхэл экз-
аар ябуулагдажа байна. Зунай

Хүдөө ажахын продуктуудые тушаалгаар гүрэнтэйгөө тоособо

Закаменай аймагай «Первое мая» колхоз (түрүүлэгшэн нүхэр
Александр Минеев, партийна организациин секретарь нүхэр Дамдинов) хүдөө
ажаа бүхэ продуктуудые уялгага ёһоор гүрэндэ тушааха түсэбне
өсөөдүүр урид амжалтатайгаар дүүргэбэ.
Энэ колхоз һу, мяха, үндэгэ, хартаабха, овошье, нооһо, тарья туга
дүүргэд, мүнөө 71 мянган литр һу, 325 центнер мяха, 25 мянган
литр, 120 центнер хартаабха гүрэндөө худалдаад байна.

Хүдэлмэринэ хохидоһон Алжирай арад зондо СССР-ий Улаан Хэрээнэй ба Хахад харын обществын Союзай үзүүлэн туһаламжа

Алжиртай арадта гүнзгий газууда-
лаа советскэ олонинтын үмэнһөө
мэдүүлнэ. Газар хүдэлмэринэ хохидо-
һон арад зоний ядарал зоболон-
гыс хүнгэдэхын зорилгоор, тэрээн-
һээ хохидоһон арад зондо туһалам-
жэ болгон 150.000 түхүрг мүнэг
Алжиртай Улаан Хэрээнэй ба
Хахад харын обществын Союзай
хүдэлмэринэ комитет газар хүдэлмэ-
ринэ хохидоһонтойн дашарамдуулан

Таряагаа айруулангүй, түргэн хуряажа абаха

Түрүү комбайнер

Кударын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан Ехэ-Кударын МТС-эй комбайнер Иннокентий Жарников хуряалга дээрэ ажалай үндэр бүтээсэ туйлана.

Энэ комбайнер «Сталинец-6» комбайнаар 350 гектар талмайн ургаса хуряажа, 2500 центнер тарьяа сохибо. Мүнөө энэ эрхим агрегат МТС-эй дирекциин ба партийна организациин дамжуулгын Улаан туг бариха ябана. Агрегадайхид машинаа найнаар харуулананай ашаар нимэ амжалта туйлана.

Г. Одоев.

ТҮРҮҮ БРИГАДА

Бичурын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой тарианажалай бүхэ бригадануудта ургаса хуряалга эмхитэйгээр ябуулагдана. Хуряалгын хажуугаар тарьяа тушаалгын ябаса түргэдэнэ.

Петр Паньковой хүтэлбэрлэдэг тарианажалай 1-дэхи бригадынхид колхоз соогоо түрүү зэргэдэ ябана. Бригадануудай хоорондох мурьсөөнэй табан хоногой дүнгөөр тарьяа хуряалга, сээрлэлгэ, тушаалгаар энэ бригада түрүү нуури эзэлжэ, колхозойнгоо правленин ба партийна организациин дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ.

Тус бригада хамта дээрэ 470 гектар ороһоно культурануудые тариан байна. Тэрэнэй 260 гектарта шэннэсэ таригдаа һэн. Мүнөө тэрэнэй ургаса һайн. Зарим участогууднаа гектартай 12—15 центнер тарьяан абтана. Мүнөө 100 хоно гаран гектар талмайн тарьян хуряагдаба. Ток дээрэ сээрлэлгэнэ, хатаагдаһан тарьян «Заготзерногой» пунктда хаатабаригүй тушаагдана. Тэрэнэй эрхим шанартай ороһоор үрэнэ хүрэнгээ хаажа байна.

Бага-Куналей МТС-эй 2 комбайн энэ бригадын поли дээрэ хүдэлмэрилнэ. Комбайнер Иван Быков 8 гектарай орондо «Коммунар» комбайнаар 10—12 га хадана. Комбайнер Иннокентий Паньков тэрэнһээ дутуугүйгөөр хүдэлмэрилжэ, нормоёо 150 процент хүртээр дүүргэнэ.

Колхоздо туһалаха Улан-Удэ гордхоо ерэнэн Доржи Банзаровой нэрэмжэтэ пединститудтай 12 студентер эндэ тарьяа сээрлэлгэ дээрэ хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр колхознигуудай дунда нинтэ-политическэ хүдэлмэри ябуулаха хэрэгтэнэ колхозой партийна организацинда туһалана.

Ю. Дагбаев.

Байкало-Кударын аймаг тарьяа тушаалгаар гүрэнтэйгөө тоособо

КУДАРА. (Телефоноор абтаба). Аймагай колхозууд гүрэндэ тарьяа тушааха түсэбне сентябрин 21-дэ 100 процент дүүргэбэ. Тингээд МТС-эй хүдэлмэрин түлөө натура түлэбэри оруулжа үргэлжэлһөөр. Лениней, Ждановой, Хрущевой, Ворошиловой нэрэмжэтэ колхозууд натура түлэбэри оруулгаар түрүү зэргэдэ ябана. Аймагай бүхэ колхозууд үрэнэ хаажа байна. Ждановой, XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозууд үрэнэе хаажа дүүргэбэ.

Мүнөө тарьяа хуряалга түлэг дундаа ябуулагдана. Лениней, Ждановой, Хрущевой нэрэмжэтэ болон бусад түрүү колхозууд октябрин 1 хүртээр тарьяа хуряалга дүүргэхэ зорилготойгоор хүдэлмэрилнэ. Кабанский МТС-эй комбайнерууд бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. «С-6» комбайнай комбайнер В. Д. Краншев 350 гектар талмайн тарьяа хуряажа, 4475 центнер тарьяа сохибо. Тэрэ болбол үдэр бүхэндэ 13—15 гектарай тарьяа хуряана. Тингээд гектарһаа 20—25 центнер тарьяа сохино. Мүн комбайнерууд А. М. Конев, И. В. Вторушин гэгшэд нимэ показательнуудые туйлана.

Тэрэнһээ аймагай колхозууд капустаһаа бэшээр овошье, хартаабха гүрэндэ тушааха түсэбне үлүүлэн дүүргэбэ.

Таряагаа ток дээрэ удаан хэбтүүлнэ

ЦАКИР. (Телефоноор абтаба). Закаменай аймагай Лениней нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд үнгэрхэн хартаа МТС-эй механизаторнуудтай хамта ороһоно культурануудые агротехническэ яһала һайн болзортотариха дүүргэнэ юм. Гэбэшье, мүнөө ургаса хуряалгыс бэлдхэл муу-тайгаар угтаад, тэрэннэе удааруулжа байна. Колхозой полинууд дээрэ Закаменай МТС-эй 4 комбайн хүдэлжэ байһан аад, аяар хоёрд хоног соо арайхан гэжэ 167 гектарай тарьяа хуряагаа. Мүнөө үсөө мянгад гектарай тарьяан ойроо хүртөөгүй, айраха зариманинш айража байна.

Хорёол хоног соо комбайнова 4 агрегадууд элдэб шалтагаанаар—техническэ дутагдалнууд дээрһээ, эмхидхэлэй хүдэлмэрин мууһаа, сэг үргэлжэ зогсого, өөдтэй юумэ хэргүй. Гадна, колхозой правлени комбайнова агрегадуудыс сэг болзортон туһалбаринн хүдэлмэришэдөөр хангаагүй.

Энэ колхоз уялгага түлэбэрээр гүрэндэ тарьяа тушааха түсэбне илангаа муугаар дүүргэжэ байна. Колхоз энэ жэлдэ 1964 центнер ороһоно гүрэндэ тушааха байһан аад, мүнөө оройдоо 234 центнер тарьяа «Заготзерногой» пунктда абаашанхай. Гүрэндэ тарьяа тушааха хүдэлмэригаад сохидогдон тарьяанай үгы дээрһээ удаарна гү гэхэдэ, тинмэ бэшэ. Мүнөө колхозой тарьяанай тогууд дээрэ аяар 3000 гаран центнер тарьяан сугларшоод, сээрлэгдэншье.

Д. Аюшеев.

Механизмуудые бүтээсэтэйгээр ашаглаха

Бичурын МТС-эй комбайнер Дашин-Дабан Ленхоев Ждановой нэрэмжэтэ колхозой 4-дэхи бригадын поли дээрэ хүдэлмэрилнэ. «С-4» комбайнаар 17 үдэрэй туршдаа 176 гектарай тарьяа хуряагаад байна. Тингээд үдэрингөө даалгабаринэ 129 процент дүүргэнэ.

Нүхэр Ленхоев тарьяа хуряалгада ороһон түрүүшын үдэрһөө эжилдэ часай графикаар ажаллана. Үглөөгүүр шингэй хататар машинануудтаа техникескэ харууналга хэнэ, үдэрһын үндэр бүтээсэ туйлана. Тэрэнһээ энэ колхозой хоёрдох ба гурбалдах бригадануудай полинууд дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан комбайнерууд-комсомолецууд Ш. Зандаков, Б.-Ц. Эрдынеев гэгшэд нормоёо ходоолоо үлүүлэн дүүргэнэ. Гэбэшье, зарим комбайнууд, тракторнууд эблэржэ, ургаша ябанагүй. 1-дэхи бригаданда хүдэлмэрилжэ байһан самоходно комбайн хуряалгын эхилһнээ хойшо олохон үдэр соо наагаа. Бусадшье машинанууд эблэрнэ, тэдэннэе заһуулын тула механизаторнууд Бичурын МТС хүртээр 12—20 километртэ ябажа, сагаа барана.

Б. Шагжитаров.

Залуу комбайнер

Тарьяа хуряалгын кампанин эхилһнээ хойшо Сосновско МТС-эй залуу комбайнер Бама Санжиев «Путь социализма» колхоздо хүдэлмэрилжэ зуураа, үдэр бүхэндэ 16 гектар талмайн тарьяа хуряана. Тингээд гектартай 15 центнер тарьяа сохино.

Комсомолец Санжиевай комбайнай ябажа гараһан газар дээрэ гэгдэн тарьяа харахагүй,—гэжэ колхозой парторганизациин секретари нүхэр Ширабон хөөрэнэ. Механизаторнуудай найнаар хүдэлмэрилһнэй ашаар колхоз тарьяа тушаалгаар гүрэнтэйгөө амжалтатайгаар тоосого байна.

Үдэрлэгчнэ даалгабаринэ үлүүлэн дүүргэнэ

Хорин аймагай «Путь Сталина» колхозой поли дээрэ Хорин МТС-эй механизаторнууд бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. Комбайнер Цырен Будасвай агрегадайхид тарьяа хуряалгын эхилһнээ хойшо үдэрингөө нормо ходоодоо үлүүлэн дүүргэнэ. Тэдэнэр 8 гектарай орондо 13—15 га хадана. Агрегадай трактористнууд нүхэд Гажитов, Намсарев трактораа найнаар жолоодохо, комбайнай бүтээсэ дээшлүүлнэ.

С. Сарьянов, МТС-эй 6-дахы бригадын бригадир.

Үндэр ургаса яагаад туйлааб

Оройшог болоһон хойно, Саян уулын орьёл шобхо оройнуудай саагуур наранай ная далда ороод байхала, биднэр Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой огородойхидтэй уулзабабди. Тэдэнэй оролдосото ажалай ашаар энэ жэлдэ гектар бүриһөө 250 центнер капустын, 120 центнер үгэрсын ургаса хуряагдаа. Мүнөө энэ колхоздо овошье тариха ажахын олзо доход ехэтэй халбаринуудай нэгэн болоо.

Тус бригадынхид яагаад овошинн баян ургаса ургуулааб? Энэ асуудалда огородой бригадын бригадир Ольга Матвеевна Кобелева ингэжэ харюусана:

— Хүнүүд гээшэмнай мүнөө урднайхид орходоо тал ондоогоор, наукин заабаринуудыс наринаар сахиха хүдэлмэрилдэг болоо ха юм.

Овошинн баян ургаса ургуулгын тулада энэ жэлдэ агротехническэ ямар шэнэ арга дүршэлнүүдыс хэрэглэжэ байһан тухайга тэрэ манда хөөрөжэ үгэбэ. Газарай хурьһиндэ наг шэбхэ оруулжа арга манай эндэ үнэ заяанай мэдээжэ юм. Тэрэннэе колхоз бүхэн—бага, ехээршье наа,—хэрэглэдэг. Зүгөөр, наг шэбхэ минеральна үтэгжүүлэгдэлгүй холигдоод, газарай хурьһиндэ оруулагдаггүй байгаа. Энэ жэлдэ агроном Александр Стрелковой дуралхалаар манай бригадынхид тус арга туршажа үзэлэн байна.

Үбэл, хабартаа бригадынхид поли дээрэ 9200 центнер наг шэбхэ, 30 центнер суперфосфат гаргажа алдхан байгаа. Тингээд эдэ үтэгжүүл-

гэнүүд холигдожо, газарай хурьһиндэ оруулагдан байха юм. Колхоз гансашье энэ шэнэ арга хэрэглэгээр ажалла хиаарлаагүй, харин наг шэбхээр хэгдэншэ горшоогонууд соо рассадануудыс ургуулгад болохо гэжэ шиндэн байгаа. Тингээд рассадануудай ехэнхи хубин энэ аргаар ургуулагдан юм. Гадна, зарим рассаданууд парнигуудайнгаа шоройтой хамта поли дээрэ һуулагдан байна. Энэ арга яагаад хэрэглэгдэнэб гэхэдэ, парнигууд соо ургуулагдан рассаданууд 7—8 хоног урид тойроод байһан шоройтойгоо хамта хэршэгдэжэ, удаан тэрэ шоройтойгоо газарай хурьһиндэ оруулагдадаг. Энэ арга мүн лэ һайн байгаа.

Энэ зундаа бригадынхид огородоо харууна найнаар хээ. Буртаг үблэнүүд саг болзортот түүгдэнэ, огородой газар хэдэн дахин уналагдан, газарай хурьһиндэ нэмэлтэ гэжээл оруулагдан байна.

Овошье квадратна, квадратно-гнездовой аргаар таригдажа, бүришье һайн үрэ дүн харагдаба. Энэ жэлһээ урагша аймагай нэгшэе колхоздо овошиннэ энэ аргаар ургуулжа дүршэл хэрэглэгдэлгүй һэн. Харин КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй һүүлээр колхозууд болон машинно-тракторна станцинууд энэ шэнэ арга анха түрүүшынхэ хэрэглэдэг болоһон байна.

Энээн тухай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой агроном Александр Стрелков ингэжэ хөөрэнэ: — Хартаабхыс квадратно-гнездовой аргаар тариха дүршэл машинно-

тракторна станцинуудай мэргэжэлтэдгэшье, колхознигуудташье үгы байгаа. Энэ ушарһаа биднэр түрүүшын үдэрнүүдтэ ехэ бэрхшээлүүдтэй дайралдадаг байгаабди. Машина үгы байһан дээрһээ культуригатор хартаабха тарихадаа квадрат зүбөөр гаргажа нилдээ яагдаа һэн. Зоринн зорилгодоо хүрэхын тула колхознигууд болон механизаторнууд ехээн хүсэл оролдолог гаргаа.

Мүн үсөө ондоо нэгэ шэнэ арга—хартаабхыс һуулахаатаа хамта нүнхэнүүдтэн органическа болон минеральна үтэгжүүлгэнүүдыс оруулалсаха арга хэрэглэхэ гэжэ шиндхэлһэн байна. Тингээд, хартаабхынгаа 23 гектар газар дээрэ хамта 96 тонно наг шэбхэ, 2,5 тонно суперфосфат бэлдхэгдэжэ, хартаабхын нүхэн бүхэндэ 200 грамм органическа, 17 грамм минеральна үтэгжүүлгэнүүд оруулагдан байгаа. Энэ арга хэрэглэнэй ашаар үтэгжүүлгэнүүд 6—8 дахин багаар оруулагдаа. Мүнөө тэндһээ гектар бүрин 110—120 центнер ургаса хуряагдахаар хүлээгдэнэ.

Гадна, энэ арга хэрэглэнэй ашаар, ажал нилдэ хүнгэржэ үгөө. Агроном Стрелковэй элирүүлһнэй ёһоор юрын аргаар центнер хартаабха ургуулгын тулада 2,26 ажалта үдэр гаргашалагдадаг байһан наа, энэ арга хэрэглэнэй ашаар 0,30 — 0,35 ажалта үдэр гаргашалагдадаг болоо. Тингээд ажал зургаа дахиннаа үлүүгээр хүнгэржэ үгөө! Нийтингээ ажахыс улам саашан хугжөөхын түлөө колхознигууд шэнэ шэнэ арга боломжонуудыс бэдэржэ,

элирүүлжэ байна. Мүнөө энэ колхозхойд сагай уларилай ямаршье байгаа наа зуу, хоёр зуун пүүд тарьяа хуряагад болохо тухайгаа болдомжоло эхилэнхэй. Энээнэ бэлдүүлхын тулада газарай хурьһэ элдэрилхэ талаар эрдэмтэ-новатор Терентий Семёнович Мальцевай ухаалан зохиһон шэнэ аргыс хүдэлмэриндэ нэбтэрүүлжэ болоно. Тинн, колхоз гансашье Түхэнэйгөө аймаг соо бэшэ, харин бүхэ республика дотороо түрүүлжэ газарай хурьһэ урбуулангүйгөөр, 40—45 сантиметр гүнзэгтэйгөөр полиёо хажалжа сахалаа.

Хүсэ ехэтэй «С-80» тракторта шатгагалуулан шаблаггүй, предлужингүй табан корпустой плугай түрүүшын борозда татаха үсэд билдээр туршалгын поли дээрэ байлсаабди. Трактор ехэ хүндөөр татажа, жолоодоһо Владимир Бобков скоростёбо мэнэ мэнэл болоод нэлэжэ, газынь нэмэнэ. Тэрэнһээ энэ плугаар нимэ гүнзэгтэйгөөр анха түрүүшынхэ хажалжа ябанан Иван Шелековтэшье бэлэн бэшэ байгаа. Зүгөөр, тэдэнэрэй шарайда сүхэрһэнэй тэмдэгшье үгы. Саашада баян ургаса ургуулгад бололо манай түрүүшын оролдосото ажалһаа нилдэ дудалдаха гэжэ тэдэнэр һайса мэдэхэй.

Ингэжэ Хрущевой нэрэмжэтэ колхозхойд наукин туйлалтанууд болон түрүүшүүлэй дүй дүршлыс ажал хүдэлмэриндэ үргэнөөр нэбтэрүүлхын түлөө есшэе сусцаггүйгөөр тэмсэжэ байна.

Г. Никифоров.

ТҮРҮҮ ЛЕСПРОМХОЗОЙ НЭГЭ УЧАСТОГТА

Солото мастер Прасковья Логиновагай хүтэлбэрлэдэг участогта үүсхэлтэ ажалай горьтой амжалта туйлагдаа гэж мэдээсэл «Забайкалесс» комбинатай управленид нэгтэ үлгөөгүүр Карымканаа телефоноор абтаан байба.

—Карымка гэсэтнай хаанаб? — гэжэ асуубади.

— Карымка станци Хандагатайда.

—А, Хандагатайтнай хаана юм? — Доодо Ильякагай.

Энэ түрүү участогай хүдэлмэртэй танилсажа, тэндэ хүдэлмэрилжэ байшадые харахын тулада түмэр замаар Новоильинск станци хүртээр ошоо нэмди.

Тэндэ мордохимнай урда тээ манье Бурят-Монголой ой модоной баялгитай тодорхойгоор танилсуулба. Республикын ой модотой талмай айхабар ехэ байгаа.

Поезд уданшгегүй Новоильинск станци хүржэ, пассажирска поездын вагонохо гарахада, перрон дээрэ хүн зон олон байба. Зэргэлээ олон лини дээгүүр маневрово паровоз барилгын модонуудые ашаалхан вагоныудые түлхин, холын аян замда хүндэ состав хабсарган бүрихэнэ. Түмэр замай гол линийнээ халаатан, бүтүү тайгын гүн руу шурган оронхон нарихан түмэр харгын хажуу талада шпала хюрөөдэдэг заводой үндэр хоолойноо баглагар хара утаан мушхара.

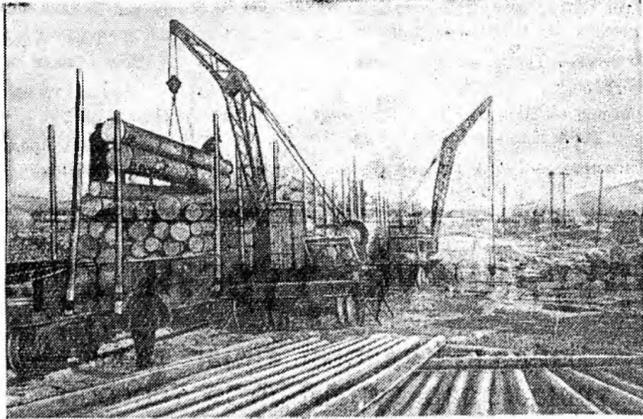
Заводхоо тиммэше холо бэшэ хүдэлмэрилшэдэй эхээн посёлок харагдана. Энэ халаа Забайкалийн ой модоной промышленностиниин эгээл томо предпритинуудай нэгэн —Хандагатайн леспромхозой центр мүн. Урдань эндэ хоёр бишхан тосхон байһанаа, мүнөө болбосон түхэлтэй культурна центр болохой.

Хахад час болоод байхада бидэнэр леспромхозой директор И. Ф. Закревскин кабинет соо нуубади. Нүхэр Закревский предпритинигаа коллективий хүдэлмэрини ябаса тухай хөөржэ, фонтрохтой тоо баримтануудые хэлбэ.

Манай леспромхоз бэлдэхэлэй дүрбэн (Сангон, Нарин, Хара Хүтэл, Горхон) пункттай юм. Пункт бүхэнэй коллектив жэлдэ жэлдэ хэдэн арбаад мянган кубометр модо бэлдэхэдэг байна.

Хандагатайн леспромхоз жэл эрэхэ бүри ажалайнгаа бүтээснэ дээшэл үлдэнэ. Леспромхозой хүдэлмэрилшэд нёдондо үйлдбэринигөө программые болзорхоонь нара урид дүүргэжэ нэн. Байшаа оной түрүүшын хахад жэл соо 34 мянган кубометр барилгын модо түсэбөө гадуур бэлдэхэ, шэрээнэ байна.

Хандагатайнхид үшөө сентябрин 15-да валовой продукци үйлдбэрилшэ 9 харингаа даалгабар уришдлан дүүргэжэ. Мүнөө пункт, участок бүхэнэй коллективүүд хоорондоо мурысэн, жэлэйнгээ даалгабари уришдлан дүүргэхын түлөө хамаг хүсээ элсүүлнэ. Эндэ өөһадынгөө шэн зоригто ажалаар коллективийнгэ дунда хүндтэй болохон новаториуд олон. Тэдэнэй тоодо электрхюрөөшэд нүхэл Костромин, Николаев, тракторист Димов, ма-

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хандагатайн леспромхозой доодо складта. М. Минеевэй фото.

шинист Популов болон бусад оролсоно.

Леспромхозой доодо складта хада хабсагай болотор ооболхон модонууд холохоо харагдана. Складай утань аяар гурбан километр юм. Түмэр замаар модо ашанан вагоноудтай поездууд ой сооноо байл гээд энэ эндэ эрэнэ. Паровой, электро, автокранууд модонуудые үлгылэн үргэжэ, платформонуудта ашажа байхань харагдана. Модо ашаалагдашад, крановишгүүдэй 16 бригаданууд эндэ үлэр хүнгүй хуурагданууд эхэлдэг. Эхэ оройнгоо шэнэ барилгануудта, шахтануудта барилгын модо элбэгээр элбэгэнэ.

Бидэнэр тайгын гүн дунда модо бэлдэхэгшэдэй хүдэлмэри харахын тулада Карымка станци ерөөбди. Нэгэ хэдхэн болоод байтар бидэнэрэй нууһан поезд станциһаа гаржа, Ташалан гэжэ посёлогой хажуугаар саашална...

48 километр ябад, поезд модо бэлдэхэлэй Хара-Хүтэл гэжэ пунктда байба. Модошодой эндэхи тосхон леспромхозой центрнээ юугээршэснэ дутахаар бэшэ. Клуб, магазин, столово, электростанци хүдэлнэ. Цикличностин графикые эрхимээр шудалхан нүхэр Логиновагай мастерска участогта одоошье ерээ гэсэт гэжэ хүнүүд хэлбэ.

Прасковья Логинова нёдондо жэлдэ Читын ой модоной техникум дүүргэжэ, Хара-Хүтэл пункттын мастер болохон байгаа. Пана басаган республикынгаа модошодой дунда түрүүлэн, участогайнгаа хүдэлмэри цикличностин графикта оруулха гэжэн юм.

—Ойлгол гээрэйш, Пана, цикличностин мотоцикл болшужа, таршагнаад лэ унтаржа магад,— гэжэ гэгдэнги ханаатай нэгэ зариман хэлэн байгаа.

—Ханаагаа бү зобогты, график гэшэ эгээл зүб хэрэг, нидөөрөө харахада ойлгохот...

Бүтүү нархан соогуур зурьһан харгыгаар хүнгэн автомашина ябажа, бидэнэр ойн дундахин үргэн ехэ талмай дээрэ хүржэ ерөөбди. Гэшүүннээ сээрлэгдэнэ модонуудые ута зандан шэрэн трактор-

нууд иншэ тиншээ хүндэлнэ. Модоор ашаалагдахан вагонуудые жүдхэн бишхан паровоз доодо склад тээшэ ошоно.

Нүхэр Логиноватай уулзажа, хөөрлөөд байхада, тэрэнэй өөрингөө хүдэлмэри табан хургандаал адылар мэдэхэ залуу хүтэлбэрлэгшэ байһанинэ мэдэбэди.

Үүсхэлтэ ажалай энэ мастерай хүтэлбэрлэдэг участок дээрэ эрэнэн хүнэй тэндэхи ажалайн эмхи гуримтай байһанинэ обборхогүйн аргагүй. Участогтайн түсгүүл дээрэ байһан модонууд полосанууд болгон хубаагданхай. Циклын түрүүшын үлэр электрхюрөөшэн туһалагдашаа захын полосатой модые унагажа дууһана. Хойто үдэрнэ гэшүүннээ эндэхи модонуудые гэшүүннээ нээн сээрлэгжэ, гэшүүннүүдые галдана. Гурбадахин үдэртэ сээрлэгдэн модонууд трактораар дээдэ складта талуулагдадаг байна. Үдэр соо нэгэ хэмжэнэй модон отолодогод, гэшүүннээ сээрлэгдэдэг, талуулагдадаг ба штабелда ятбалгадаг байха юм. Ихэдэ хүдэлмэрин цикл гүйсэд дүүрэнэ.

—Хүдэлмэрэ цикличностин графикта эрхэлдэхэ гэшэ хүнгэн хэрэг бэшэ, шалаад байхада амжалтаа эли тодоор харанади,— гэжэ нүхэр Логинова омогорхон хөөрэнэ. —Бидэнэр 1954 оной эхээр хүдэлмэрилшэ энэ түрүү арга дүршэл нэбтэрүүлжэ эхилэбди. Тинн, сүүдхэ соо 80—90 кубометр модо бэлдэхэдэ наа, тэрэнэ 140 кубометр хургэбди. Түрүүшын хахад жэл соо участогай хүдэлмэришэн бүхэн үдэр соо тус бүридэ 2,7 кубометр модо бэлдэхэдэ байгаа наа, мүнөө 3,2 кубометр хүртээр бэлдэхэнэ. Бүхэ трактористнууд үдэрэйнгөө нормые 150—200 процент дүүргэнэ. Хахад жэл соо участогайнтай коллектив абанан салин хүлэнһөө гадуур 16 мянган түхэрнэ нэмэлтэ түлбэри абанан байна.

Хандагатайда нимэ амжалта туйлагдажа байбашье, Сангон, Нарин, Горхон пунктнуудта цикличностин график нэбтэрүүлэгдэнгүй.

В. Минеев.

Партийна болон гүрэнэй аппаратай хүдэлмэри нигта хайнаар табиха

Республикын олохон партийна, советскэ организацинууд «Партийна болон гүрэнэй аппаратай хүдэлмэрилшэ эхэн дутагдалнууд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолые бөлүүлэн, хүдэлмэрингөө эмхи гуримые нилдэд хайжаруулаа.

Мүнөө үедэ ёно баримталан бэшгэ бэшлэхэ, үлүү, хэндэше хэрэггүй тоосонуудые суглуулдаг ябадал бага болоо. Элдэб янзын суглаа, зүблэнүүдые үнэгэржэ, хэдэн олон шиндхэбэри, тогтоолнуудые абадаг баримтанууд үсөөрэнэ байна.

Партийна, советскэ аппаратай хүтэлбэрлэгшэд — айкомой секретарь, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ, тэрэнэй таһагы даагшад, инструкторууд МТС ба колхозуудаар, ферме болон бригадануудаар нигта барисаатай болоо. Энэ хадаа ажахы болон культурын хүгжөөлгэдэ ехэ туһа хүргэнэ.

КПСС-эй Кударын, Түнхэнэй, Ээдын, Прибайкальска айкомуудай харюусалгата хүдэлмэрилшэд экэнхидэ МТС, колхоз ба бригадануудаар ябажа, тэдэндэ бодото заабари үгдэг, туһалдаг болохой. Тимэһээ ажахын хожомдонги участогууд саг дары элрүүлэгдэжэ, тэрэнэй гэгдэлдэе усалха хэмжээнүүд түргэнөөр абтана.

Гадна, партийн айкомой түлөөлэгшэд саг үргэлжэ бюорогой тогтоол бэшжэ, үнэтэ сагаа гэжын орондо, олоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри абуулаша, хүдөө ажахын урда табигданан шухала зорилгонуудые бөлүүлгэдэ тэдэниэ элсүүлнэ.

Партийна түрүү организацинууд шэнэ үүсхэл болон түрүү дүй дүршэлые нэбтэрүүлгэдэ нилдэдэй ехэ

ретарь болон инструкторууд бодотоор ханалаа хандуулаа.

Хэрбээ партийн Мухаршэбэрэй айком энээнһээ түрүүн колхозуудай кадруудые сэгнэхэдэ правлениин түрүүлэгшын хэлээр бододог байгаа наа, мүнөө айкомой секретарь өөрөө бодото хүдэлмэри дээрэн шалгажа, тэдэниэ бүхэ талаһаань шүүмжэлэн харана. Тимэһээ колхозой хүтэлбэрлэхэ кадруудые шэлэн табиха хэрэгые айкомой секретарь байра дээрэн эрхилнэ.

Партийн айкомуудта бюорогой заседани үнэгэржэ хэрэг гуримшуулагдажа байна. Урдань нарадаа 4—5 заседани бододог байгаа наа, ханайн нэгэ хоёр дахин зарлагдадаг болоо. Бюорогой заседаниудтай тоогой үсөөрэнтэй хамта, шарнын хайн болохон байха юм. Бюорода хабаадаха хүнүүдэй тоо хизаарлагдажа, тэдэниэ заседанида дуудлага гуримтай болохон байна. Бюороор абтанан тогтоолнууд тодорхойлогдожо, тэндэ хэн, хэзээ ямар хэмжээ-ябуулга дүүргэхэ үлгатай гэжэ хараалагдадаг болоо. Энэнь тогтоолой хойнооо дүүргэлгэнь шалгахата нилдэд хүнгэн боложо үгэнэ.

Мүн Мухаршэбэрэй аймагай болон тэндэхи сельскэ Советүүдэй гүйсэдкомуудта заседаниин тоо баһал үсөөрөө. Тэдэнэй хүдэлмэрин нигта хайн боложо, ажахын талаар табигданан асуудалуудые саг дары шиндэхэд болоо.

Бүхэ партийна, советскэ кадруудай, нэн түрүүн хүдөө ажахыда хамаатай кадруудай урда мүнөө тон шухала зорилго табигдаад байна. Тингэбэшье, партийн зарим нэгэн айком, аймгүйсэдкомууд болон сель-

БИЧУРЫН АЙМАГТА

АЖАЛАЙ ЭРХИМ ЖЭШЭЭ ХАРУУЛНА

Кировый нэрэмжэтэ колхозой полинууд дээрэ таряа хурялгын эхилһэнһээ хойшо Окно-Ключевской МТС-эй нүхэд С. Ванчиковай, Б. Бадмаевай хүтэлбэрлэдэг комбайнова агрегадууд хүдэлмэрилнэ.

Хүдөө ажахын Бүхэосоюна выставкэдэ хабаадаһан комбайнер нүхэр С. Ванчиков «С-4» комбайнаар таряа хуряаха зуураа, халаанайнгаа даалгабари 150 процент хүртээр дүүргэнэ. Мун комбайнер нүхэр Б. Бадмаев «Сталинец-6» комбайнаар ажаллахада тэршэсэн даалгабара 130 процентһээ доошо бэшээр дүүргэнэ, мун зарим үдэрнүүдтэ 200 процент хүргэнэ. Нүхэр Бадмаевай эрхим ажал тракторист нүхэр Цыбикжаповай хүдэлмэриһөө сэхэ дүлдидана. Цыбикжаповай жоолоодолог «НАТИ-84» трактор ямаршы наадгүйгөөр хүдэлмэрилнэ.

НҮҮДЭЛ ХУДАЛДАА НАЙМААН

Аймпотребсоюз нүүдэл худалдаа наймаа найнаар эмхидхэнэ. Раймагай продавец нүхэр В. Ткачев тусгаар түхэрэлгэтэй автомашинаар трактора, тарянажаалай бригадануудта гаража, тэндэ хүдэлмэрилжэ байгаагад үргэн хэрэглэжэ элдэб элбэгээр худалдана. Гадна, Бичурын, Еланска, Бага-Куналейн ба бусад сельпонуудай нүүдэл худалдаа наймаатай будканууд колхозуудаар, холын гүүртэнүүдээр саг үргэлжэ ябажа, тэдэниэ эд бараагаар хангана.

Илангаа Еланска сельпогой наймаалагша нүхэр А. Арсентьева ажалшадай эрилтые найнаар хангахын тула оролдоно. Энэ нүхэр хайн ажалаараа олоной дунда хүндтэй болонхой.

ЭДЕЭ ХООЛОЙ КОМБИНАТ БАРИГДАЖА БАЙНА

Аймагай центртэ дүтхэнэ эдеэ хоолой комбинат баригдажа байна. Энэ комбинат үгэрэ, капуста даһалха, хартаабын гурил үйлдбэрилжэ юм.

Сентябрин эсэсээр комбинат ашаглалгада оруулагдаха байна.

М. Фалиев.

Сушилгануудые ашаглалгада оруулба

Энэ жэлдэ Түнхэнэй аймагай «Путь Ленина» колхозой барилгын бригада ороохо хатааха хоёр сушилка бариха, ашаглалгада оруулаа. Энэ барилга шанар хайнтайгаар хэгдэ, сушилгын дэргэдэй талмай цементлэгдэ.

Мүнөө хүдөө ажахын артель эдэ сушилгануудаараа ороохо хатаажа, бэлдэхэлэй пунктнуудта хайн шанартай таряа эльгэнэ.

И. Аюшев.

Залуу кочегар

1953 оной намарай нэрюун хонгор үе... Советскэ Армин алба дүүргэжэ ерэнэн отделенин командир сержант Виктор Александрович Адамский гэртэ бусажа ябаха замда, Зүүн-Сибирин түмэр замай Улан-Удэ станцида бууба.

Эндэ олон тоото паровозууд хара утаа бааюулан нишэ тишээ таһалгарагүй ябжал байна. Байгал шадарай баян ой тайгын модо, республикын шахтануудай шулуу нүүрһэше ашанан ута составууд ороной бусад газар ногагуудта зорихоор бэлэн болонхой харагдана. Тингэнээр байтар Москва — Владивосток гэжэ маршруттай хүхэ сэнхир «экспресс» хүржэ ерөб. Эдэ бүгдэе Виктор Александрович хайшаан, Улан-Удэ гордто ажаллахаар шидэлэн байгаа.

Хэлэхэн хононойоо нүүлээр паровозно делогой кадрын таһагай начальнигай урда:

—Би ажалда орохо хүсэлтэйб. Бага наһанһаа хойшо техникскэ хүдэлмэридэ ажаллахые хүсэдэг нэм. Тээд, мүнөөшье оройтоогүйд,— гээд тэрэ залуу хүбүүнэй хандаха:

—Деподомнай булта шахуу техникскэ хүдэлмэри байха. Цехын слесарь, токарьнуудһаа эхилээд паровозной машинист хэрэгтэй. Мун армияһаа ерэнэн залуушуулыше деподомнай олон. Тэдэнэй зариман хэды нара хушан мастериудтай хүтэлбэри доро хүдэлмэрилжэ, разрядтай болоод, мүү бэшээр ажаллажа байна,— гэжэ кадрын таһагай начальник нүхэр Воронов харюусаба.

Ингэжэ кадрын таһагай начальнигай хөөрлөөд, кочегараар паровоздо хүдэлмэрилжэ болоо. Тинн хэды хоногой үнгэрэн хойно Виктор түрүүшынгээ үдэр тус деподо олон жэл ахалагша машинистаар хүдэлмэрилжэ байгаа Сергей Александрович Китаевтай Мисовая станци хүрэхөөр аянда мордодо нэн.

Нэн түрүүн, нүхэр Китаев ба тэрэнэй орлогшо машинист кочегараар хүдэлмэрилжэ эхилһэн В. Адамскида юу хэхэ байһан тухайн заажа үгөө. Тэрэ хадаа даалгабарта хэрэгтэ оролдоотой найнаар хандажа, үншье болонгүй кочегарай хүдэлмэридэ дүршэлтэй болохон байха юм.

Жэл шахуу энлэ хүдэлмэрилжэ

байха зуураа кочегар Виктор Александрович өөрингөө ажалда паран, делогой эрхим кочегар нэгэниин болоо.

—Армида алба хэхиңгээ урда ажалда дадаагүй байгабди. Гурбан жэл сэрэгэй албанди. Даа ямаршы бэрхшээлнүүд хэлбодохо сухарингүй, зоргоор дабан гараха ёһотой гэдэ наар ойлгоһондоо би хүдэлмэри хүшэр хүндэ гэхгүйб,— гэжэ нүхэр Адамский хөөрлэдэг юм.

Энэньше тон зүб. Өөрингөө досотой ажаллаа нүхэр Адамский харуулаа. Кочегараар хүдэлмэрилжэ зуураа энэ жэлэй 61 44,5 тонно шулуу нүүрһэ ашига байна.

Тэрэнэй хүдэлмэриллэг ахал машинист нүхэр Китаевай делогойгоо түрүү бригадан нэгэниин юм.

Мүнөө кочегар Виктор Адамский өөрингөө эрдэмтэ дээшлүү тула техникскэ шэнэ шэнэ болон журналинуудые хэши гээр уншана. Мун орлогшо машинист боложо, саашаада ургалрилготой дээрһээ, паровозной техникскэ ашаглалгын, сигналы гуримуудые шудалжа эхилэ.

—Би кочегар Виктор Адамский шахуу хүдэлмэрилжэ байһан рээнтэй ажаллажа эхилһэнһээ шоходохо түлишэ алмадаг хойб. Тэрэ өөрингөө даалгабар ажалда тон харюусалгатай хандадаг, элбэхи хэзэгийн хүн. Би жэлдэ хэды жэлдэ машинист болохон лабай,— гэжэ лагша машинист нүхэр Китаев рэнэ.

Октябрьска социалистическэ волюциин XXXVII жэлэй ойн дээрэй хүндэлдэдэ дэлгэрэн социалистическэ мүрьсөөрэн Адамский оролсохо зуураа, бүхэлдэ 10 тонно түлишэ ашгэн социалистическэ шэнэ таабад, делогойгоо бусад кочегаруудые урлалган байна.

Мүнөө сентябрь харын хононойоо хугасаа соо Виктор Александрович 10 гаран тонно шүүрһэ арьбалаад байна.

Нүхэр Адамский туйлаһан жалтаараа наһаагаа амар харин ажалайнгаа бүтээснэ дээшлүүдхын түлөө саг үргэн оролдоно.

Р. Жигжит

Залуушуулай вечер болобо

ВЛКСМ-эй Улан-Удэ станциин улзовой комитет төмөрзамшадай клубта залуушуулай вечер нахжан үнгэргөө.

Вечертэ нүхэр Продайвода «Сибирин агууехэ зам» гэгэн темээр элидхэл хээ. Эндэ хабаадаһан олон тоото залуушуул Сибирин

агууехэ түмэр замай түүхэ тэрэнэй хээсэ ашаглалгада лагдалан, ямар ехэ удхашан байһан тухай элидхэлшын хэлэ ноирхон шагнаа.

Вечерэй түгэсхэлдэ научно-фильмнүүд харуулагдаа.

Я. Шевцов

ЯРУУНА. Сосново-Озерск тосхондо ВЛКСМ-эй айком аймагай центрын комсомолетууд болон залуушуулай вечер нахжан үнгэргэб. Вечертэ ВЛКСМ-эй айкомой секретарь нүхэр П. М. Павлов «Советскэ

залуу хүнэй моральна шэнжэ наар» гэгэн темээр элидхэл хэбэ. Нүхэр Павловай элидхэлые наһанайнгаа нүүлээр 12 хүн үгэлээн байна.

соведүүд, партийна эхин организацинууд КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолой эрилтээр хүтэлбэрлэхэ арга шадарга хайжаруулаха талаар ямаршы бодото хэмжээ абангүй, урдындаал адли нулаар хүдэлмэрилжэ байна.

КПСС-эй Бичурын айком хүдэлмэрэ аялар шэнэдхэн табиха байха юм. Партийн айкомой түлөөлэгшэд, нэн түрүүн МТС-үүдэй зонодох инструкторска группанууд партийна эхин организацинуудтай нигта барисаатай үшөө болоодуй, ажахын болон политическэ зорилгонуудые бөлүүлжэ хэрэгтэ тэдэнэй үүргэ дээшлүүлхын түлөө хүсэд оролдоогүй байһаар. Тимэһээ партийно-эмхидхэлэй, партийно-политическэ хүдэлмэри нулаар ябуулагдаана.

Тэндэ олохон партийна эхин организацинууд ямаршы үүсхэл гаргадаггүй, эдэхи багатайгаар хүдэлдэг. Хэлэн партийна организацинууд хүдэлмэрин тусэб үгы гу, али ёһо түдэн түлөө табигданан тусбөөр ажалаа эмхидхэдэг байна. Жэшээлд хэдэ, Бага-Куналейн МТС-эй партиорганизаци январьһаа май хара хүртээр хүдэлмэрин тусэб табиагүй рэнэ. Бичурын МТС-эй, XVIII партсээдын, Маленовой болон Чапаевый нэрэмжэтэ колхозуудай партийна эхин организацинууд тусбөөр ганханан лэ партийна суглаан дээрэ хэлсэхэ асуудалуудые хараалдаг.

Партийн энэ айком кадруудые шэлэн табиха, хүмүүжүүлжэ хэрэгые тон нулаар хүтэлнэ. Айкомой мэдэлдэ ородог хэдэн олон хүдэлмэрилэгшэд тушаалдаа баталагдангүйгөөр ажаллажа байдаг. Тэдэнэй ажаябадал болон ажал-ябуулгыень харуулан ямаршы бүридхэл үгы байха юм. Кадруудые нургааха ябадал муугаар табигданхай. Колхозуудаар бин болгодохон агро-зоотехникскэ тургуулгонуудта ямаршы эмхидхэй. Мун хүтэлбэрлэхэ кадруудтай семинар ехэ үсөөн болодог.

Эдэ бүхэ баримтануудһаа болошо, тэндэ кадрууд ходо нэлгэдэгдэг. Энэ жэлэй түрүүшын хахадта партиорганизациин секретарьнуудай 47,5 процентин, колхозой түрүүлэгшэнэрэй 27,7 процентин нэлгэгдэнэ байгаа. Тимэһээ олохон колхозууд, МТС болон үйлдбэрини предпритинууд ажахын талаар гэгдэжэ ябанад.

Тус айком КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолые баримталан заседани, түлөөлүүдые үсөөн болгобошье, эмхидхэлэй хүдэлмэри дээшлүүлжэ гэгэн эрилтые дүүргэнгүй. Энээн тухаа айкомой секретарьнууд өөһдөөше жэшэ харуулагдаггүй.

Мун Байкало-Кударын аймгүйсэдкомой ажал-ябуулгада эхээн дутагдалнууд бин байна. Тус аймгүйсэдком урдындаал адли хара мянган шиндхэбэринүүдэ, захиралтануудые абаһаар. Хэрбээ үнгэрэн жэлэй түрүүшын 4 харын туршада 97 шиндхэбэри абаа наа, мүнөө бүришыше олон болгоо. Аймгүйсэдком энэ болзор соо 400 заабари, захиралтануудые эльгээнэ байна. Иймэ олон шиндхэбэри, заабари болон захиралтануудые зохохын тула нилдэд олон хүтэлбэрлэгшэд, мэргэжэлтэд стол тойроод нууха баатай болоо. Энэ ехэ саарһануудаа абуулаха, телефоноор заабари үгэхэ хэрэгтэ богонихон болзор дотор аяар хоёр мянга гаран түхэри мүнэн гаргашалагдаа.

Тээд, аймгүйсэдком абанан шиндхэбэринүүдэ шалгадаггүй. Мун ажалшадай гомодол болон мэдүүлгэнүүдтэ хайша хэрэгээр хандажа баримтанууд эндэ үгэдэгдэг. Заримдаа гомодол, мэдүүлгэнүүдэй ороһоние тэмдэглэгдэггүй, тэдэниэ усалдаг гэжэ зүбшэдэг байна.

Иимэрхүү дутуу дунданууд мун Заиграйн болон бусадые аймгүйсэдкомуудай ажал-ябуулгада бин. Нэгэ үедэ финансова таһагай тү-

лөөлгүшэд Стержнев, Чумаков, шэд тус таһагы даагша Рудаков дари доро хоргодоод, гүрэнэй ажалай журамые элбэжэ, намуулихай зап гаргана гэжэн томо Заиграйн аймгүйсэдкомдо оролдоно. Тээд, аймгүйсэдкомой түлэгшэ нүхэр Игнатые энэниинтэй юумэдэ тоолоогүй, столон сэмбэ доогуур даражархын тула гаа. Харин, тэрэ хэрэгые уудал элрүүлгэдэ, БМАССР-эй Финанс министрество Рудаковые тушаан гаргалан байна. Мун Стержнев, Чумакова гэгшэд ажал сүтөөлөгдөө нэн.

Ажалшадай гомодол, бэшгэ тэрэмжэтэйгээр, болгомоноо гоор хандажа гэшэ, советскэ парадай хүдэлмэрилэгшэдэй эгэн түрүүшын нангин уялга гэшэ, бэшье, энэ уялгага Заиграйн гүйсэдкомой хүтэлбэрлэгшэд тажархөө хэбэртэй.

Партийн айком, айкомуудай энэ аймагай, сомоной Советскэ сэдкомуудай ажал-ябуулгыень харуулаха талаар тон бага хэмжээ туһана. КПСС-эй Баргажанай, Хорай айкомууд хүдөө ажахын олохон далануудые аймгүйсэдкомдо хуулуугүй бюро дээрэ харалда шалаа орхөггүй. Баргажанай айкомой бюро дээрэ августын 27-д ехэ асуудалууд зүбшэн хэлс

Ажалшадай дунда культурна хүдэлмэрийнэ найжаруулая

Мөөтэй сагаа яажа үнгэргэнэб?

Удын сэмбын фабрикийн хүдэлмэрийн олонхидын эрх зүйлс. Тэдэнэр сүлөөтэй сайн культурнаар, хонирхолтойгоор үүсхэе хүсэдэг. Теэд, тэдэнэй үүсхөөр хүсэдөөр бэлдүүлэгдэе. Культурна хэмжээ-ябуулга-гарагдадаг, хүнэй эрьсэлдэе үүсхөөр зохих талмай дээрэ ха-раралта болодог юм. Тэрэ талмай сүлөөтэй сагаа үнгэргэхэм ошхооршье бэшэ байдаг.

Хүнэй борбоосгойнуудаар шэ-хэр, хатар танца наадажа бай-гэе хүлөөрөө дэгээлжэ унагаа-г, али бэшшье элдэб ааша-аа гаргажа, ушарнууд эндэ оло-нолоо. Харин лекцинууд болон үндэснүүд цехүүд соогуур ха-барилдаг байна.

Хүнэй хүдэлмэрийн муу үүсхөөр хүдэлмэрийн дунда хатар-журал сахидатгүй, муу ар-дуугаад, элдэб муухай хараллаар үүсхэе, паншалдаа үүсхэхэ болон

нитын ёно гурим эбдэхэ бэшшье ябадал үзэгдэдэг. Жэшээлхэдэ, мастерай туһалагша Емлютинэй архи уугаад, нитын газарнуудаар элдэб муухай ааша гаргажа байхадань, хүнүүд тэрэниэ арайшье гэжэ номгоруулан юм. Зарим хүдэлмэрийн харынгаа салин аба-наар гэр бүлэдөө абаахайын орон-до, дууһан шахуу архи уужархидаг ушар бин. Жэшээлхэдэ, фабрикийн хүдэлмэрийн Ташилов холодоо архи уудаг, ажалай журам эбдэхэ ябадал гаргадаг байна. Тоолохо болоо Наа нимэ жэшээнүүд олон.

Фабрикийн партийна, профсоюзна болон комсомольско организацинууд хүдэлмэрийн сүлөөтэй сагаа хүрхүүн сэнгэлгээр, культурнаар үнгэргэхэ тухай зохих анхарал та-биха ёһотой. Архи уугшад, ажалай журам эбдэгшэдыэ олоннитын зүг-һөө эрид шангаар шүүмжэлжэ гэшье илангаяа шухала удхашанартай байна.

Б. Даксанова.

Бурят-Монголой дуу ба хатарай ансамбль прибалтийска республикануудай городуудаар концертүүдыэ харуулжа ябана. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Эстонско уранзохёолшо Пауль Руммо ансамблин түлөөлэгшэ нүхэр Г. Мироновада бэлэг баруулжа байна. С. Школьниковой фото.

БМАССР-эй дуу ба хатарай ансамблин концертнүүд

Сентябрин эхээр Бурят-Монго-лой дуу ба хатарай ансамблин концертнүүд Латвийн столица Риге-д амжалттайгаар үнгэрбэ.

Харагшад холодоо ансамблин артистнуудыэ нэрмээ альга ташал-гаар угтаба. Композитор А. Нови-ковой «Имэ парти бии», Д. Аюшев-эй «Шэ» газарта зорихомнай, нү-хэд гэгэн дуунуудыэ шагнагшад илангаяа найшаалтайгаар хүлээн абаһан байна.

БМАССР-эй габыята артист Б. Баллаков ород ба бурят аралу-дай дуунуудыэ, Римский-Корсако-вой «Садко» гэжэ опероһоо отрыв-куудыэ шадбаритай найнаар дуу-лаба. Ансамблин солистнууд М. Чайван, К. Шулунова, Д. Жар-галова гэгшэд молдавска, румын-ска болон монгол аралуудай дуу-нуудыэ, мүн Рязовой «Саянай хор-моидо» гэжэ опероһоо Мэдлэмашин дуу болон бусад дуунуудыэ ирагуу

найхан хоолойгоор дуулабад. БМАССР-эй габыята артист П. Хо-борков арадай хүгжэмэй инстру-ментнүүд доро бурят арадай дуу-нуудыэ дуулажа, концерт харагша-дыэ хонирхуулба.

Ород ба бурят-монгол арадуудай хатар танцануудыэ наадажа, хата-рай группа бэлдхэл хайнтай бай-ханаа харуулба. БМАССР-эй габыята артист А. Зонхов арадай хүгжэмэй инструмент — хуур дээрэ чешскэ композитор Дворжагай най-руулһан «Аялгы» шадмар бэр-хээр гаргаба.

БМАССР-эй дуу ба хатарай ан-самблин концертнүүд латыш болон бурят арадуудай хоорондох куль-турна хани харилсаанай саашадаа улам бэхижэхэ ябадалта туһалха, байна.

И. Парушев.

Ян Райнисай нүгшээр 25 жэл гүйсэһиние тэмдэглэлгэ

Гоё найхан Рига городһоо зүүлжэ 10 тухай модоной газарта Межпар-ка гэжэ айхабтар ехэ зоной сэнгэл-гын газар бин. Эндэ сентябрин 12-то үдэрэй 12 часа латышска агуехэ пост, революционер Ян Райнисай памятнигай дэргэдэ зохёолшын дурас-халыэ ёһолон хүндэлжэ болобо.

Үндэр томо сарса модоной дунда, сэхэ зурһан аллейн нэгэ захалда то-мо хаймак улаан гранит дээрэ тон-тинмэ гранитаар мүлнжэ хайжа хэ-һэн зориг түгэлдэр залуу хүбүүн га-раха нара гэтин хүлээн хаража хуу-на. Ян Райнисай өөрһөн тэмсэлшэ хатуу зориг, холыэ хүсэһэн замыэ энэ памятник һануула. Ян Райнис өөрөө эрхэ бэшэ мандан бадаржа зол жаргалтай байдалай нарые хүлээн түргэдхэн тэмсэһэн хүн ха юм.

Үдэрэй 10 часһаа бороо оробо. Адхаржа байһан бороо соо хэдэн зуун хүнүүд шүхэрнүүдыэ баринхай, улаан гранит памятнигай үмэнэ зог-сон ёһолбо.

12 часа латвийска поэт, уранзо-

хёолшодой Союзай харюусалгата секретарь Вольдемар Лукс митинг нээжэ, Ян Райнисай гайхамшагта, ажаябадал тушаа үгэ хэлбэ.

Тэрэнэй үүлдэ армянска поэтесса С. Капухьян армян хэлэн дээрэ Ян Райниста зориулан шүлэгөө уншаа. Мүн гүрэнэй академическэ Ян Рай-нисай нэрэмжэтэ драматическа теат-рын артистка Лилиа Верзыня үгэ хэлэ. Тэрэнэй удаа Райниста зо-риулан өөрһнгөө шүлэг бурят хэ-лэн дээрэ би уншаһан байна. Мүн латвийска поэт Юлий Ванга шүлэгөө уншаба.

Манай Бурят-Монголой дуу ба хатарай ансамблин коллектив бурят-монгол арадайнгаа нэрһээ ур-гамал сээсүүдэй томо найхан венюк абаашажа табиба. Улаан торгон дээрэ латышска ба бурят-монгол хэ-лэнүүд дээрэ «Агуухэ Ян Райниста — бурят-монгол арадаа» гэжэ бэ-шэгдэһэн байба.

Ч. Цыдендамбаев.

Шэлэй заводой клубта

Механизированнэ заводой хүдэлмэрийн шэлэй дурьс илан-и эхээр татадаг болохой. Таатай түхээрлэгтэй энэ клубта эхээр хүн зон—хүгшэн залуу-оороо суглардаг. Үдэшлэн клубай эстрада, лекционно бусад залуудаар ябаа наа, хэцэ шуналтайгаар биллиард наажа байхыэ гү, али ханамжа-гар, газет, журнал уншажа, дуулажа, танца наадажа, мүн хонирхолтой зугаа наада-гдэхэ байхыэ харахат.

Хүнөө бүридэһэн, клубай дэр-хэн ураннайханай самодель-тын коллектив муу бэр-хээр хүдэлмэриэ. Тус коллектив хэцэ өөрһнгөө клубта концерт-тон жүжгүүдыэ табилаг бэшэ, хонирхолтой комбинатта, го-моско садта, амаралтын гэрнүүд-оошо, харагшадые хонирхуул-гэе юм. Эндэхи ураннайханай са-модельностин коллектив энэ зун республиканска ород драмын теат-рай байһан соо «Калцова шуга» гэжэ пьесэ амжалттайгаар табыа. Самодельностин драматическа коллектив шэнэ пьесэ бэлдэхэ бай-

на. Тэрэнэ шажанда эсэргүү темэдэ зориулагданхай. Мүн эндэ танцын, дуунай кружогууд шэнэ, хонирхол-той номернуудыэ бэлдэхэ байна.

Клуб гансал концерт табилагар хүдэлмэрэ хизаарладаг бэшэ, ха-рин тематическа болон залуушуу-лай вечернүүдыэ эмхидхэдэг, на-рада 18 үдэр соо кино гаргадаг юм. Архида орологтой, мүн шажанда хүзгэлэгтэй тэмсэхэ тухай тем-нүүдээр лекци найхан болоо. Гэхэтэй хамта, тус клубай хүдэлмэридэ үшөөл зарим дугуунууд бин байна. Тэрэниэ найжаруулха хэрэгтэ заводой пар-тийна болон комсомольско органи-зацинууд зохихо туһаламжа үзүүл-дэггүй, клубай хүдэлмэригшэдтэй барисаагүй байна. Энэ ушарһаа клубай хүдэлмэридэ комсомолцууд үсөөн хабаадана.

Мүнөө хүдэлмэришэдэй культур-на эрилтэ угаа ехээр ургана. Тэд-энэр удха найнтай лекцинуудыэ ша-гнахыэ, найхан жүжгүүдыэ харахыэ хүсэһэд. Хүдэлмэришэдэй эдэ эрил-тэнүүдыэ хангаһын зорилгоор клуб-ай хүдэлмэригшэд бури оролдо-сотойгоор ажаллаха зэргэтэй.

Б. Дашева.

Таряа хурягшадта концерт харуулна

АНГАЙ. Аймагай Культурнын ашангай агитбригада колхозуудай мөөтэй стануудаар яажа, таряа хурягшадта ажаллажа байгаа кол-хознууд болон механизаторнууд-оо хоонд концертүүдыэ харуулна.

Мэсэлхэдэ, найхан Ново-Бри-гын МТС-эй харьяата колхозуудта концерт дээрэ 5 концерт харуулба. Ашангай колхознууд болон механизаторнууд тэндэ байлсаа. Агит-

бригадын программа ород арадай ба советскэ дуунууд, уран уншалга, хатар танца, мүн А. П. Чеховэй «Баабгай» гэжэ пьесэ оролсоно.

Гадна, агитбригадын гэгшүүд кол-хознигууд болон механизаторнууд-тай элдэб темэнүүдээр хөөрөөлдөө үн-дэргөө, ханын газет, «Дайшалхы хуудаһануудыэ» гаргалсаа.

Т. Степанов.

«Хойто Кавказ» гэжэ павильонной залнууд дотор

«Хойто Кавказ» гэжэ павильонной зал дотор үдэр бүри олон хүнүүд орожо харана. Павильонной директор П. В. Сви-денко ТАСС-эй корреспондентгэ гэжэ хөөрбэ.

Павильондо хүнүүд олоороо орожо, хонирхон харана. Эндэ ха-рагшье, нургаал абамаршье хүнүүд бин. Доной, Кубанин ба Ставропольщинин социалистическэ ажакх алдар солотой болон «Хойто Кавказда хүдөө ажакхын» культуранууд ехэ хэмжээтэй мануунда таригдана. Хизаарай үүрэгшэ нотагуудта шэниг-шэ, техникческэ культурануудай, элбэг ехэ ургаса абтана; Ха-далайн эрбэ шадар ба Кавказай үүрэгшэ субтропическа культура-ны ургана; садууд болон вино-граднигууд хэдэн арбаад мянган гектар эзэлнэ. Консервын заво-д зориулагдан Кубанин наб-ригадануудта овошэ ургуу-лаһана. Энэ хизаар хадаа найн үүрэгшэ хондоороо, үхэр малаа-ны найн үүлгэрэйгүйгөөшэ мори-нууд ашарһанхай.

Павильонной 20 экскурсовоуд, үдэр бүри хүнүүд дотор 25-40 хүрэтэр экскурси үнгэргэнэ.

«Хойто Кавказ» арадай ажакхын, механизацийн, культурын ба ажал-шад хажана найн байдалай ургал-гын үүрэгшэ зал доторхи гоё най-жаруулгын түхээрлэгдэһэн панно болон гэрнүүд дээрэ ойлгосотойгоор, үдэр бүри харуулагдаһана. Хойто Кавказай 2932 колхозыэ 612 ма-шинтракторна ба тусхай станци-нууд тангана. Газар элдүүрилгэ-һэн ажал ехээр механизацилагда-

на. Ороной нарин ба нарибтар ноо-һотой хонидой гурбанайн нэгэ ху-биһаа олонхинэ энэ хизаарай кол-хозууд болон совхозуудта үсхэб-рилэгдэнэ. Ургасыэ ба малажабай ашг шэмье дэшлүүдгэдэ амжал-та туйлаһанай түлөө Хойто Кавка-зай социалистическэ хүдөө ажакхын 519 түрүүшүүд Социалистическэ Ажалай Геройн нэрээр гэдэ хүртэ-һэн байна.

Нэгэдхи залай стэндүүд хадаа Доной ажалшадтэй тэмсэлэй ба илалтын дүнгүүдыэ харуула. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ суднаар ябал-гын Волго-Донской каналай хүдэл-жэ байдаг диорама харуулагдан-на. Тус каналай баригдаһанай ашаар Доной уһан хадаа гансахан үнгэргэжэ жэлдэ 34.700 гектар ган-дани газар уһалха арга олгоо.

Сальска районной Сталиннэй нэр-эмжэтэ олон һалбартай ажакхтай, колхозотой стэндүүд бүгдэзэнтитын анхарал татана. Ехэ фотопаино дээрэ колхозотой түрүүлэгшэ А. П. Че-ховский шэнинсын полиин дунда зогсонхой. Тарялан ханаран ха-рагдана. Найхан павильондо ороо-шод стэндүүдыэ хараһанайнгаа хүдлээр, энэ олон һалбар-тай ажакхын хүдэлмэрийн дүй дүршэл тухай тус выставкэдэ эр-хэн колхозотой түрүүлэгшын өөрөө хөөрэхыэ шагнаһан байна. Колхоз хадаа орооһотой культурануудай ургасыэ Сальска районной бусад кол-хозуудайнда орходоо 3—5 цент-нерээр үлүү ехыэ жэл бүри абана. Үнгэргэһэ жэлдэ колхозотой товарна орооһо таряанай хэмжээн 1950 онойхитой сасуулахда 3,8 дахин ехэ болоһон байна. Нитын ажакхыэ хуг-

жөөлгэдэхэ амжалтанууд хадаа ажал ехэтэй бүхы профессуудыэ комплексноор механизациланай, ажакхыэ зүбөөр эмхидхэһэнэй ба колхознигуудай ажаһуудалай бо-лон культурина хэрэгшэжэһэнүүд ту-хай холодоо анхарал оролдогто гар-гаһанай ашаар туйлагдаа.

Ремонтненскэ районной Ворошило-вай нэрэмжэтэ колхозотой племенной хони үсхэбэрилдэг фермын амжал-танууд харуулагдана. Эндэ 1951 он-до хонин бүриһөө 4,8 килограмм нооһон абтаһан байгаа наа, үнгэр-гэжэ жэлдэ 5,45 килограмм абтаа.

Нарин ба нарибтар нооһотой 27.933 толгой хонидоо нооһо нигэжэ абта-һан байна.

Ставропольско хизаарай зал. Хи-заар хадаа орооһо таряанай ехээр хүгжөөгдэһэн ажакхын ба нарын нооһотой хони үсхэбэрилгын тон ехэ база болонхой. Эндэ орооһотой культурануудай элбэг байн ургаса гансаһыэ зарим колхозууд бэшэ, хари-бүхэли районнууд абадаг бай-на. Либкнехтовскэ район зал дотор бүхэлээрэ харуулагдана. Тэндэ 1952 ондо 25.770 гектарай га бүри-һөө дунда зэргээр 19,8 центнер орооһотой культура абтаһан байна. Эндэ агротехникэ найнаар хэрэг-лэгдэнэ. Намарай шэнинсыэ хэрэ-һэлүүлэн тариһанай ашаар ганса-хан үнгэргэжэ жэлдэ гектар бүрин 2,94 центнер, тинхэдэ нарин ридтай-гаар тариһанайнгаа ашаар 1,90 центнер нэмэлтэ ургаса абтаһан бай-на.

Колхозуудай олоо доход болон хубаагдаагүй фондүүд жэлһээ жэлдэ ургана. 1950 ондо колхозууд-дай мүнгэн доходууд 20 миллион

түхэриг, тинхэдэ 1953 ондо 33 мил-лионһоо үлүү түхэриг байһан байна. Петровско МТС-эй хүдэлмэриэ харуулан стэнд мүн л хонирхол-той. Энэ станцин харьяата колхоз-ууд энэ жэлдэ 10.111 гектарһаа дунда зэргээр га бүрин 23,4 цент-нер намарай шэнинсыэ абаба. Став-ропольско хизаар хадаа ороной хони үсхэбэрилдэг районуудта на-рин нооһотой үүлтэрэй племенной хусануудыэ олоор эльгээдэг юм. Малажабай энэ һалбарыэ хуг-жөөлгэдэ туйлагдаһан амжалта-нууд хадаа Ипатовска районной «Вторая пятилетка» колхозотой пле-менной хонийной фермын, Димит-ровскэ районной «Большевик» гэжэ племенной хони үсхэбэрилдэг сов-хозотой жэшээ дээрһээ харагдана.

Краснодарска хизаарай зал. Ку-бань хадаа манай ороной орооһо таряа ехээр абадаг эгээн баян хи-заар, социалистическэ хүдөө ажакхын олон новаторнуудай ехэ нотаг юм. Хизаар дотор 182 машин-тракторна станци комплексно меха-низаци бэлүүлнэ. Хүдөө ажакхын элдэб культурыэ хизаар дотор тари-лгын талмай РСФСР-эй доторхи нитгэ талмайн хэдэ шэнээн хубиэ эзэлнэб гэжэ харуулан хонирхол-той таблица табидаһанхай. Намарай шэнинсыэ тэрэ талмайн 22,6 процен-тыэ, наран сэгэ —15, эфире-тоһо-ной культуранууд —16,8 процентые эзэлнэ. РСФСР дотор таригладаг сай бүхы дээрэ Краснодарска хи-заарта ургуулагдана, папиросно-шарта тамхинэй 80 процентий ургуу-лагдан абтана. Кубанда хүдөө ажакхын 100 гаран ондоо элдэб культуранууд ургуулагдадаг юм.

Кубанда ашг шэмэ ехэтэй нит-ын малажал мүн лэ ехээр хуг-жөөгдэнхэй. Хизаар болбол хүдөө ажакхын продукци гүрэндэ жэлһээ жэлдэ улам ехээр тушаана, колхоз-нигуудай материална ажана бай-

Ч. НАМЖИЛОВ. ЯРУУНЫН ШҮЛЭГҮҮД

1. Нарбатын нуурай эрьдэ

Отгоргой өвдэ эсэнгүй шэртэхэдэ
Одо мүшэдэй сабшалхыэ тоолоно гүш,
Омог солгон сэнхир сээгэдэ
Онгосын эрэнэ бүмбэрхыэ хүлээн гүш?

Шэнээр хахалһан Яндальн гүбөгөөр
Шэнэһэн тужын тээ наахануур
Шини долгинһоо үлүү эршэтэйгээр
Шэнинсын эбхэрхыэ харана гүш, нуур?

Эрье хүбөөгшэ энээхэн угалзыэ
Эрхэлүүлэн эльбэһэн дууим һэбшээ
Инаг басаганай нимгэн хасырыэ
Энхэрэн таалаһаар хөөрэнэ дээшээ.

Талын уудааар тамарһан онгосодой
Татаршагүй суурянтай ниилэһэн

Шэхэнэйш һонорто шэнхинэн эрэнэл
Сэдхэл хүдэлгэмэ дуунай аялгаар,
Хануудаш зогсоном харын сагаанаар
Хахасалтай башэл...

Юундэ тиимэб гэнэ гүш?
—Хабтагай дэлэун Ярууна нотагайнгаа
Хамаг найханиэ шарайдаа шэнгээншэ.

2. Үнээдэй ордон

Ойн сорхойдо
Орон сасуугаа
Олон гэрнүүдэй
Оройе сасуулааб,
Алининь хүнэйб,
Алининь хүнэйб,
Хаанань малай
Хаалта хоройб?

Хүрһөөр таахань
Хүрхэрэн байба,
Дархан баабай,
Дахана зайбаб.

Сагаан хушалтатой
Салуу байһангай
Үүдээр ороходо
Үнээдэй ордон:

Һалхилмаар башэ,
Һаруул, дулаан.
Ханануудын
Хабатай зузаан.
Таһалга бүхэндөө
Табаг, тэбшэтэй.

3. Холын айлшан

Дэн унтарна,
станай хойтс ханаар
Дун сагаан
гэрэлтэ экран һунаад,
Буутай шуутай
мянга түмэн улад
Буурал уулын
эрмэгээр зууралзанад,
Хадхалдаан... Сабшалаан...
Хатуу шанга байлдаан...
Хада гүбөөнүүд
халуун шуһаар урдаа.
Харана һуһан зон
һанаа алдана,
Хайрата Марицу
амигуй алдана.

Эсэсэй һүүлдэ
дайсдаа дилэн этэрээд,
Энэбхилэн хараба
агуухэ Сикандербег,
Иигэнэ албан арадай
баатар айлшалаа
Элдин хонгор
Бүргэндэ нотагай талаар.

4. Шэнэ нотагтам

(Трактористын дуу)

Хада майлын оройгоор
Хабарай наран гарабал даа,
Халуутайн тулгаар
Хабтагай дайжаа шарабал даа.

Булад агтын жороо соо
Бураздаа гарган табиуулан,
Булгай хара шоройгоо
Булархай болгон халлуулан.

Элдин талын нойрыэ
Эршэтэй суурлан таһалад байн,
Эдир миний зурхыэ
Эндэхиин нэгэн тамалад байн.

УРАНЗОХЁОЛШОД КУРУМКАНДА

Бурят-Монголой уранзохёолшод нүхэд Н. Балдано, Д. Хилтухин, П. Жимбиев гэгшэд Курумканай аймагай центрэ творческо уулзалга хэбэ. Энэ уулзалгада аймагай центрын ажалшад олоороо хабаа-далсаа.

Бурят-Монголой уранзохёолшо-лой Союзай правленийн түрүүлэгшэ

нүхэр Намжил Балдано «Бурят-Монголой литературын хүгжэлтэ» гэгшэн темээр элнхэл хээ.

Удаань уранзохёолшод нүхэд Д. Хилтухин, П. Жимбиев өөһэдүн-гөө зохёолнуудыэ уншаһан, сааша-даа юу хэхэ түсэбтэй байһанаа хөө-ррээ үгэһэн байна.

Г. Дармасв.

Үхибүүдтэ зориулагданай үльгэрнүүдыэ шэнээр хэблэхэ

Уранзохёолшо Бавасан Доржиевич Абиудев үхибүүдтэ зориулан нил-лээд хонирхолтой зохёолнуудыэ бэ-шэһэн юм. Бэлитэ поэдэй, бэшэһэн «Үрэмшөө», «Эрэн гүрөөнэ эмээлэг-шэ», «Тэхэ бабанын түүхэ» гэхэ мэтэ үльгэрнүүд олоной дунда хүндэтэй болохой. Поэдэй тэдэ зохёолнууд тон ойлгосотойгоор ба уран гобор бэ-шэтэй.

Абиудевай «Шэлэгдэмэл зохёол-нууд» гэжэ сборник үүнхэн хэб-лэгдэһэн байгаа. Үсөөн тиражтай-

гаар хэблэгдэһэн дээрһээнь тэрэ сборникыэ олохон бэрхэтэй боло-шонхой.

Тинмэнэ үхибүүдтэ зориулажа бэ-шэһэн Б. Абиудевай бүхы үльгэрнүү-дыэ суглуулжа, нэгэ шэнэ сборник болгон гаргалба ехэ зүйтэй байгаа. БМАССР-эй уранзохёолшодой Союз, тэршэлэн Бурят-Монголой номой хэблэл энэ асуудалыэ харадаа абаха бээ гэжэ ханагдана.

Д. Дамбаев.

лэй бэлшээрнин хэсүү хүшэр байда-лыс найнаар дабажа гарадаг, ашаг шэмэ ехэтэй, дагестанска хадын үүлтэрэй хонид энэ колхоздо бин болгодоо. Сад ба виноград тарил-гын талаар зарим ажахинуудай, түрүүшүүдэй дүй дүршэл мүн тэрэ-шэлэн харуулагдана. Пригороднэ районной Маленковой нэрэмжэтэ, Орджоникидзовскэ районной «Путь социализма», «По заветам Ильича» гэжэ түрүү колхозууд хартаабын ба урда зүгэй улаһанай ехэ ургаса туйлаһанай түлөө Хойто-Осетинскэ автономно республикаһаа тус зал дотор харуулагданай байна.

Кабардинска АССР хадаа орон дотор эгэ һайн кабардинска үүлтэр-эй морилд уг нотагыны юм. Мори үсхэбэрилдэ талаар республикын туйлаһанууд Эльбрусска районной Кировэй нэрэмжэтэ колхозотой жэшээ дээрэ харуулагданхай.

Хойто Кавказай амаралга-эм-нэлгын газарнууд, мүн олон тоото санаториууд болон амаралтын байшануудыэ эдэ хоолой продукт-нуудаар хангажа байдаг совхозууд болон хамнабарнин ажакхинууд павильон дотор дэлгэрэнгээр харуу-лагданхай.

Павильонһоо гарадаг үүдэнэй дэргэдэ улаан сафьянова гадартай дэбэр багахан стол дээрэ табяатай байна. Павильондо ороошод болон экскурсантууд өөһэдүнгөө һанам-жануудыэ, хүсэлнүүдыэ тэрээн дот-тор бэшэнэ. Тэндэ бэшгэлэһэн зүйл-нүүд сооһоо зариманинш нимэ бай-на: «Хойто Кавказай павильон дот-тор хүдөө ажакхын амжалтанууд үр-гэнөөр, таатай зохиодор, олон талаһаа харуулагдаа». «Бүхы мате-риалууд (тоо баримтанууд ба зура-галууд) Хойто-Кавказай арадуудай туйлаһануудыэ эли нутаг харуул-на». «Кавказай гол нутагшадтай ба хада уулануудай ажалшадта алдар болоо».

